

เรื่องที่ 17

นโยบายการเกษตรของบางประเทศ

นโยบายการเกษตรของสหภาพโซเวียต¹

แผนห้าปีฉบับที่ 12 ของสหภาพโซเวียต (The Twelfth Five-Year Plan) ได้เริ่มขึ้น เมื่อปี 2529 จากแผนนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสาขาอุตสาหกรรมเกษตร แนวทางของแผนก็คือ

1. ความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

จากแผนนี้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ภายในปี 2543 สหภาพโซเวียตจะพ้นจากสภาพการขาดแคลนผลิตผลเกษตรและสินค้าเพื่อการบริโภคต่าง ๆ

นายคอร์บาชอฟ ได้ประกาศแผนปรับปรุงการเกษตรของโซเวียตฉบับนี้จากพื้นฐานแผนอาหารของนายเบรซเนฟ (Brezhnev's Food Program) โดยมุ่งที่จะพัฒนาอุปทานอาหารแก่ผู้บริโภคโซเวียตนั่นเอง นายคอร์บาชอฟได้เปลี่ยนแปลงด้านความรับผิดชอบและองค์กรของแผนนี้ใหม่ จากความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานมาเหลือเพียงหน่วยงานเดียว คือ “คณะกรรมการอุตสาหกรรมเกษตรของรัฐ” (The State Agro-Industrial Committee) คณะกรรมการชุดนี้จัดตั้งขึ้น เพื่อให้การบริหารและการปฏิบัติงานด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมดให้อยู่ในที่เดียวกัน ทำให้ลดจำนวนบุคลากรและแรงงานลงได้มาก

จากแผนใหม่นี้ได้ให้ความสำคัญและเป็นการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสู่การบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการผลิต

เป้าหมายการขยายตัวของผลิตผลการเกษตร ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2529-2533) ของแผนนี้กำหนดว่า จะให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 14-16 จากระดับการผลิตในปี 2528 แต่ในช่วงปี 2529 กำหนดให้มีการเพิ่มของผลผลิตการเกษตรไว้เท่ากับร้อยละ 4.4 ของปีก่อน (ปี 2528)

¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร, ฉบับที่ 353 ปีที่ 32 เดือนเมษายน 2529.

นอกจากนี้ แผนยังมุ่งที่จะลดความสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตรให้น้อยลง พร้อมกันนี้ก็จะทำการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตด้วย และได้กำหนดให้แผนนี้ดำเนินต่อไปจนถึงปี 2543

ความสูญเสียของผลิตผลเกษตรที่โซเวียตประสบอยู่นั้น ได้แก่ ความสูญเสียในขั้นตอนต่าง ๆ ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ซึ่งมีอัตราความสูญเสียถึง 20-25% ของผลผลิต โดยมีสาเหตุมาจากประสิทธิภาพทางการตลาดนั่นเอง ได้แก่

- การคมนาคมขนส่ง
- การแปรรูป
- การเก็บรักษา

ถ้าตามแผนนี้นั้น จะมีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าว คือ การคมนาคม ขนส่ง การแปรรูป การเก็บรักษา ก็คาดว่าอัตราความสูญเสียจะลดลงได้ประมาณร้อยละ 50 ของความสูญเสียเดิม (คือเหลือความสูญเสียเพียง 10-12%) จะมีผลทำให้ปริมาณอาหารสามารถไปสู่มือผู้บริโภคได้มากขึ้น

นโยบายการเกษตรของสหรัฐอเมริกา¹

นโยบายการเกษตรของสหรัฐอเมริกาที่ผ่านมาในอดีตนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะยกระดับรายได้ของเกษตรกรด้วยการพยุงราคาพืชผลเกษตร พร้อมทั้งควบคุมอุปสงค์และอุปทานของพืชผลเกษตรให้สอดคล้องกันด้วย

กฎหมายฉบับแรกทางการเกษตรของสหรัฐอเมริกา คือ Agricultural Adjustment Act of 1930 ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการพยุงราคาพืชผลเกษตร ดังนี้

1. Agricultural Stabilization and Conservation Service (ASCS)
2. Commodity Credit Corporation (CCC)

ปัจจุบันนี้หน่วยงานที่ยังมีบทบาทอยู่ ก็คือ CCC จึงจะกล่าวถึงรายละเอียดดังนี้

โครงการ CCC ประกอบด้วยหน้าที่ต่าง ๆ คือ

1. โครงการพยุงราคาสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับรายได้คุ้มกับต้นทุนการผลิตไม่ว่าราคาสินค้าเกษตรจะผันแปรขึ้นลงอย่างไรก็ตาม

¹ ไชยรงค์ ฐชาติ, *นโยบายเกษตร*, แพร่พิทยา กรุงเทพมหานคร, 2503.

2. โครงการจัดหาสินค้าเกษตรให้แก่รัฐบาลสหรัฐ หรือรัฐบาลต่างประเทศ ในลักษณะ การให้ความช่วยเหลือทางด้านอาหาร

3. โครงการอำนวยความสะดวกทางด้านคลังสินค้า โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือคำแนะนำแก่เกษตรกรในการก่อสร้างคลังสินค้า

4. โครงการทางด้านส่งออก เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการส่งออก หรือการแลกเปลี่ยนสินค้า และการค้าประกันการให้สินเชื่อ

5. โครงการพิเศษอื่น ๆ ที่รัฐบาลจะมอบหมายให้

วัตถุประสงค์ของ CCC คือ

1. เพื่อรักษาเสถียรภาพและพยุงราคาสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกร
2. เพื่อรักษาให้อุปทานสินค้าเกษตรได้สมดุลและเพียงพอกับอุปสงค์
3. เพื่ออำนวยความสะดวกในการจำหน่ายจ่ายแจกสินค้าเกษตร

ฟาร์มแอกท์ (Farm Act)

ฟาร์มแอกท์ นี้ถือเป็นนโยบายเกษตรด้านหนึ่งของสหรัฐ ที่เรียกว่า รัฐบาลบัญญัติว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหาร พ.ศ. 2528 (The Food Security Act of 1985 : Farm Bill or Farm Act) ออกเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2528 โดยจะมีผลบังคับใช้ 5 ปี ตั้งแต่ปี 2529-2533 สินค้าเกษตรที่อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ คือ ข้าวสาลี ข้าว ข้าวโพด น้ำมัน น้ำตาล ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ฝ้าย ขนแกะ ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์นม

วัตถุประสงค์

สาเหตุสำคัญที่ทำให้มีรัฐบาลบัญญัติฉบับนี้ขึ้นนั้น สืบเนื่องมาจาก นโยบายพยุงราคาสินค้าเกษตรเดิม ที่รัฐบาลรับซื้อไว้ในราคาประกัน เป็นผลให้ราคาสินค้าเกษตรของสหรัฐอเมริกาอยู่ในระดับสูง ขณะที่ราคาในตลาดโลกอยู่ในระดับต่ำ สหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถส่งสินค้าเกษตรออกแข่งขันในตลาดโลกได้ ทำให้ปริมาณข้าวของสหรัฐอเมริกาในสต็อกสูงขึ้น จึงต้องออกกฎหมายฉบับนี้ โดยมีวัตถุประสงค์คือ¹

1. รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการรักษาระดับรายได้ของชาวนาให้มั่นคง โดยการสร้างเสถียรภาพของราคาให้แก่สินค้าเกษตร

¹ ผาสุก อารยางกูร, ปรัชญา อารยางกูร, ฟาร์มแอกท์, วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตรมหาวิทไทย กรุงเทพมหานคร, 2529

2. รัฐบาลต้องการที่จะลดการเกือหนุน ในลักษณะที่จะส่งผลให้เกิดมีปริมาณสต็อก ล้นตลาด ทั้งนี้โดยการปรับราคาประกันและอัตราการกู้ให้ต่ำลง โดยหวังว่า ราคาข้าวจะลดลง และใกล้เคียงกับตลาดโลกในที่สุด

3. รัฐบาลต้องการที่จะเสริมสร้าง และเพิ่มประสิทธิภาพให้สินค้าข้าวของตนอยู่ในระดับ ที่จะแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ โดยมุ่งที่จะใช้มาตรการอุดหนุน เพื่อประโยชน์ในการส่งออก

สำหรับมาตรการอุดหนุน หรือการชดเชยทางการค้าโดยทั่วไปแล้ว จะได้แก่

1. การจ่ายชดเชยโดยตรงให้แก่ผู้ผลิต ผู้แปรรูป
2. ให้ส่วนลดแก่ผู้ซื้อ
3. ให้ความช่วยเหลือด้านสินเชื่อแก่ผู้ซื้อ

ถ้าประเทศใดทำตามมาตรการเหล่านี้ จะทำให้ประเทศนั้นสามารถเพิ่มปริมาณการ ส่งออก และสามารถแย่งส่วนแบ่งของตลาดได้มากขึ้น

4. รัฐบาลต้องการลดปริมาณการผลิต เพื่อให้เหมาะสมต่อความต้องการและสอดคล้องกับ ตลาดมากที่สุด เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางราคา ทั้งนี้โดยกำหนดเงื่อนไขบางประการไว้ว่า ชาวนา ที่จะมีสิทธิได้รับผลประโยชน์จากรัฐบาล จะต้องลดเนื้อที่การเพาะปลูกลง 35% เพื่อการอนุรักษ์ (Conservation)

วิธีการ

รัฐบัญญัตินี้ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรด้วยการพยุงรายได้ และการพยุงราคาผลผลิต เกษตรด้วยวิธีการดังนี้

1. การพยุงรายได้ เกษตรกรจะได้รับการจ่ายเงินชดเชยรายได้ในอัตราที่รัฐบาลกำหนด (มีวิธีการคิดที่ยุ่งยากสลับซับซ้อนมาก)

2. การพยุงราคา เกษตรกรจะได้รับการพยุงราคาด้วยการขอรับสินเชื่อ โดยเอาพืชผล ที่เก็บเกี่ยวได้เป็นประกัน จากรัฐบาลกลางในอัตราเงินกู้ที่กำหนด และสามารถจ่ายเงินก็ได้ โดยมอบผลผลิตให้กับรัฐบาล หรือจะจ่ายเงินกู้เพื่อไถ่ถอนข้าวจากรัฐบาลก็ได้เมื่อมีความ สามารถเรียกว่าสินเชื่อเพื่อการตลาด

3. การจ่ายเงินชดเชยสินเชื่อ นอกจากชาวนาจะได้รับการจ่ายเงินชดเชยรายได้แล้ว ยังจะได้รับการจ่ายเงินชดเชยสินเชื่อ ในอัตรา = อัตราเงินกู้ - อัตราจ่ายเงินกู้ หากเลือกที่จะ ไถ่ถอนข้าวคืนจากรัฐบาล

นโยบายการเกษตรของประเทศญี่ปุ่น¹

จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของญี่ปุ่น ที่มีลักษณะเป็นเกาะ พื้นที่ราบขนาดใหญ่มีจำกัด มีภัยธรรมชาติ เช่น ภัยพิบัติ อุทกภัย แผ่นดินไหวบ่อย ๆ จึงทำให้ญี่ปุ่นมีเนื้อที่ทำการเกษตรน้อยมาก เมื่อเทียบกับเนื้อที่ทั้งประเทศ นั่นคือ เพียงร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งประเทศ เฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรเพียงประมาณ 3 ไร่ต่อคน และที่ดินก็อยู่ในสภาพที่ไม่อุดมสมบูรณ์ด้วย จากข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นผลให้เกษตรกรญี่ปุ่น มีระบบการผลิตแบบผู้ถือครองที่ดินรายย่อย

แม้ธรรมชาติจะไม่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร แต่รัฐบาลญี่ปุ่นได้นำมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาการเกษตรมาใช้เพื่อเหตุผลด้านความมั่นคงแห่งชาติเป็นสำคัญ จนในที่สุดญี่ปุ่นก็ต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ ในแง่ที่ว่า การผลิตพืชหลักบางชนิดได้มากเกินความต้องการ และปัญหาโครงสร้างของภาคเกษตรที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

แนวนโยบายการเกษตรในปัจจุบัน

แต่เดิมญี่ปุ่นมีนโยบายเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตมาก แต่ในปัจจุบันนี้เป้าหมายการเพิ่มผลผลิตเกษตรเริ่มลดความสำคัญลง และมุ่งปรับโครงสร้างการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มากขึ้น

นโยบายราคา ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาระดับรายได้ของเกษตรกรก็เริ่มลดความสำคัญลง โดยเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยของ “ระดับราคาพยางค์” (Support Price Level) ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและมีสินค้าเกษตรที่ผลิตได้เกินความต้องการมากชนิด

นโยบายการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร ใช้ระบบเช่าที่ทำกิน (Leasehold) โดยประกัน “สิทธิในที่ทำกิน” (Right-For-Use) แทนการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น และใช้นโยบายนี้เพื่อปรับโครงสร้างการเกษตรในปัจจุบัน

การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร เป็นนโยบายการตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญ แต่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค และคุณภาพของอาหารที่ผลิตด้วย

รัฐบาลญี่ปุ่น ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการเกษตรไว้ปีละประมาณร้อยละ 7-8 ของงบประมาณทั้งหมด งบประมาณเพื่อการเกษตรนี้ ประมาณ 35% ใช้เพื่อการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และประมาณ 25% จะใช้ในนโยบายราคา

¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร, ฉบับที่ 354 ปีที่ 32 เดือนพฤษภาคม 2529.

นโยบายราคาสินค้าเกษตร

แม้ญี่ปุ่นจะไม่มีระบบการประกันราคาที่แน่นอน แต่ญี่ปุ่นก็ได้ให้ความสำคัญต่อนโยบายราคาสินค้าเกษตรเช่นเดียวกับประเทศพัฒนาอื่น ๆ โดยสินค้าเกษตรแต่ละชนิดหรือแต่ละกลุ่มจะมีแผนการด้านราคาคุ้มครองอยู่ ดังนั้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ราคาพืชผลที่เกษตรกรกรขายได้จะเพิ่มขึ้นอย่างน้อยในอัตราเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต ซึ่งราคาพืชผลที่เกษตรกรกรญี่ปุ่นขายได้เพิ่มขึ้นก็เพื่อรักษาระดับรายได้ที่แท้จริงของเกษตรกรกรให้คงที่

ในการกำหนดราคาสินค้าเกษตรของญี่ปุ่น จะมีวิธีคำนวณแบบต่าง ๆ มาใช้ เช่น “วิธีการชดเชยรายได้” (Income Compensation Method) ซึ่งใช้ในการกำหนดราคาข้าว และใช้ parity index method ในการกำหนดราคาข้าวสาลี

ปัจจุบันนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ใช้นโยบายให้ความสำคัญต่อการปรับภาวะตลาดสินค้าเกษตรมากกว่าการใช้มาตรการยกระดับรายได้ของเกษตรกร ทั้งนี้ก็เพราะว่า

1. อุปสงค์ของสินค้าเกษตรหลายชนิด เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง และเพิ่มในอัตราที่ช้ากว่าอัตราเพิ่มของอุปทาน นั่นคือ พืชผลเกษตรหลายชนิดล้นตลาด เป็นผลให้เกิดข้อจำกัดในการใช้มาตรการเพื่อเพิ่มราคา
2. เกิดภาวะชะงักงันในอุปสงค์ต่อพืชผลการเกษตร และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้การเพิ่มราคาผู้ผลิต เป็นไปได้ยาก

นโยบายปรับโครงสร้างทางการเกษตร

ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานของภาคเกษตรกรรมในญี่ปุ่น ก็คือ

1. ปัญหาการถือครองที่ดินขนาดเล็ก จนไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพของเกษตรกร และทำให้การใช้ทรัพยากรในการผลิตไม่มีประสิทธิภาพสูงสุด

นโยบายเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับโครงสร้างนี้ ญี่ปุ่นได้มีกฎหมายการเกษตรพื้นฐานระบุเป้าหมายว่า จะดำเนินนโยบายทางการเกษตรสำคัญ คือ การขยายพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร และรัฐบาลได้มุ่งใช้มาตรการกระตุ้นให้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยสหกรณ์การเกษตร (ซื้อที่ดินจากเจ้าของเดิมเพื่อนำไปขายต่อ) แต่เนื่องจากราคาที่ดินเพื่อการเกษตรสูงชันมาก ทำให้การโอนกรรมสิทธิ์โดยการซื้อขายเป็นไปได้ยาก รัฐบาลญี่ปุ่นจึงหันมาเน้นการเพิ่มขนาดการถือครองที่ดิน โดยการใช้ระบบการเช่าที่ทำกินแทน ซึ่งมาตรการสำคัญในการนี้ก็คือ แผนส่งเสริมการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร (The Farmland Use Promotion Scheme)

นอกจากนี้รัฐยังใช้แผนการให้บำนาญแก่เกษตรกร เพื่อเป็นมาตรการเสริม ทั้งนี้โดยมุ่งหวังที่จะให้เกษตรกรที่มีอายุมากเลิกการประกอบอาชีพก่อนเวลาอันสมควร

2. ปัญหาการขาดระบบการจัดการฟาร์มที่ดี เป็นผลมาจาก

- การขาดการลงทุนที่เพียงพอ
- การขาดการทำเกษตรแบบผสมผสาน
- การขาดการวิจัยและให้การศึกษาแก่เกษตรกรอย่างเพียงพอ

ดังนั้น นโยบายเพื่อแก้ปัญหาที่คือ การจัดระบบบริหารงานไร่นาที่ทันสมัยซึ่งจำเป็นต้องมี นอกจากนี้ก็ยังมีนโยบายอื่น ๆ อีก เช่น

ระดับประเทศ มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาไร่นาขนาดใหญ่ เสริมสร้างการค้นคว้าวิจัย การบริการด้านการส่งเสริมโดยหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐให้เข้มแข็งขึ้น

ระดับไร่นา มีการใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ถ้าเกษตรกรอยู่ภายใต้แผนการปรับโครงสร้างด้านเกษตรนี้ จะได้รับความช่วยเหลือ คือ

- การใช้อุปกรณ์จักรกลในการผลิต
- การจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดการฟาร์มแผนใหม่
- การปรับปรุงไร่นาขนาดเล็ก

การจัดการปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร

จากปัญหาการมีผลผลิตสินค้าเกษตรหลักบางชนิดมากเกินไปเกินความต้องการ เช่น ข้าว ส้ม นม เนื้อสุกร เนื้อสัตว์ปีกและผัก สาเหตุของปัญหานี้เกิดจากว่า

1. ความไม่ยืดหยุ่นของนโยบายราคา ทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าเกษตรลดลงในอัตราที่มากเกินไป ความคาดหมาย
2. การที่ประสิทธิภาพการผลิตและปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วไม่สมดุลกับอุปสงค์ที่มีอยู่

จากปัญหานี้ ญี่ปุ่นได้ใช้มาตรการหลายอย่างในการแก้ไข แต่มีมาตรการที่ได้ผลสำเร็จพอสมควรหนึ่งก็คือ “การให้เกษตรกรปรับปริมาณการผลิตตามความสมัครใจ” และก็ประสบความสำเร็จในพืชต่าง ๆ ยกเว้น ข้าว และส้ม

รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีนโยบายการจذبทุนข้าวโดยเฉพาะขึ้น ทั้งนี้เพราะข้าวเป็นพืช

สำคัญต่อการดำรงชีพของชาวนิปปูนและต่อความมั่นคงของประเทศด้วย นโยบายการจัดอุปทานข้าว ก็คือ เริ่มจัดโครงการลดพื้นที่ปลูกข้าวขึ้นในปี 2514 ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานของโครงการปรับแนวทางการใช้ที่ดินเพื่อการทำนา (Paddy Field Reorientation Programme = PFRP)

โดยโครงการ PFRP นี้ รัฐบาลจะกำหนดพื้นที่นาเป้าหมายเพื่อปลูกพืชอื่นในปีถัดไป การกำหนดพื้นที่เป้าหมายนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของเกษตรกร และศักยภาพในการผลิตด้วย เกษตรกรมีอิสระที่จะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการหรือไม่ก็ได้ ถ้าเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินชดเชยจากรัฐ อัตราการชดเชยจะแตกต่างกันไป ตามชนิดของพืชที่ใช้ปลูกแทนและวิธีดำเนินการ อัตราการชดเชยจะสูงในกรณีที่เกษตรกรยอมหันไปปลูกพืชที่มีอัตราการพึ่งพาตัวเองได้ต่ำ เช่น ข้าวสาลี ถั่วเหลือง และธัญพืชอาหารสัตว์

โครงการนี้ ปัจจุบันดำเนินการได้ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทำนา ซึ่งจัดว่าเป็นจุดอิมพัลส์ของโครงการเพราะ

1. พื้นที่นาที่เหมาะสมแก่การเข้าร่วมโครงการนี้มีจำกัด
2. งบประมาณของรัฐมีจำกัด
3. พืชทดแทนที่กำลังมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาการผลิตได้เกินความต้องการ

นโยบายการค้าสินค้าเกษตร

นโยบายการค้าสินค้าเกษตรของนิปปูน จะมุ่งไปทางด้านการนำเข้า เพราะเป็นประเทศที่นำเข้าสินค้าเกษตรของโลกที่สำคัญประเทศหนึ่ง

สาระสำคัญของนโยบายการค้าสินค้าเกษตรมีดังนี้

1. รัฐบาลจะสนับสนุนให้เกษตรกรทำการผลิตพืชผลที่สามารถผลิตได้ในประเทศ ณ ระดับต้นทุนที่เหมาะสมต่อไป และจะอนุญาตให้มีการนำเข้าผลผลิตที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศอย่างเพียงพอแก่ความต้องการ

2. ถึงแม้จะมีการลดมาตรการกีดกันการนำเข้าให้อยู่ในระดับต่ำที่สุด แต่รัฐจะต้องดำรงมาตรการกีดกันทางการค้าในพืชสำคัญบางชนิดไว้ เพื่อรักษาระดับปริมาณการผลิตภายในประเทศให้คงที่

นโยบายเกษตรของญี่ปุ่นในอนาคต

เป้าหมายในอนาคตทางด้านนโยบายของญี่ปุ่นได้จัดทำขึ้นจาก ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ทางเกษตรที่ผ่านมา โดยมีเป้าหมายหลัก 4 ประการคือ

1. จะเชื่อมโยงแบบแผนการบริโภคของชาวญี่ปุ่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย และสอดคล้องกับภาวะการผลิต
2. สงวนพื้นที่เพาะปลูกไว้ ด้วยการอนุรักษ์และปรับปรุงให้เป็นพื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสม โดยเฉพาะการผลิตที่ต้องใช้พื้นที่มาก ๆ เช่น การทำนา และการเลี้ยงปศุสัตว์
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยการใช้นโยบายปรับโครงสร้าง ทั้งนี้เพื่อให้ระดับราคาลดลง
4. จัดสร้างสังคมชนบทรวมทั้งจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น